

Helsingissä, 19.6.2013

Oikeusministeriö

Viitaten verkkosivuillanne olleeseen aineistoon

Asia: Suomen luonnonsuojeluliiton lausunto Oikeudenhallinnon uudistamisohjelmasta

Suomen luonnonsuojeluliitto toteaa asiasta seuraavaa:

Oikeusturva on asia, josta ei oikeusvaltiossa voi tinkiä. Uudistamisohjelmassa on kuitenkin monia hyviä tehostamisesityksiä, joilla voidaan saada aikaan säästöjä oikeusturvan vaarantumatta. Kaikki esitykset eivät kuitenkaan ole ympäristöoikeuden näkökulmasta hyviä. Kommentoimme toimenpiteitä viitaten niiden numeroihin:

1 Lainvalmistelun laatu

Suomessa tulisi harkita mahdollisuutta käyttää korkeimman hallinto-oikeuden ja korkeimman oikeuden asiantuntijoita lainvalmistelutyöryhmissä. Esimerkiksi ympäristönsuojelulain uudistuksessa tuomioistuinten ja toisaalta yliopistojen mukanaolo olisi parantanut esityksen laatua. Näin voitaisiin välttää ennalta huonon lainsäädännön aiheuttamia tulkintavaikeuksia, jotka tulevat kuormittamaan tuomioistuimia moninkertaisesti.

7 Korkeimpien oikeuksien yhdistäminen ja 8 tuomioistuinlinjojen yhdistäminen

Yhdistämistarvetta ei ole, koska päällekkäisyyttä esiintyy vain harvoin. KKO- ja KHO-linjoilla on selvä tehtävänjako, eikä hyvin toimivaa koneistoa tule rikkoa. Asiaan liittyvät ongelmat on kuvattu hyvin presidentti Vihervuoren eriävässä mielipiteessä.

13 Hallinto-oikeuksien jutturyhmien jakaminen

Luonnon- ja ympäristönsuojelun näkökulmasta on tärkeää keskittää ympäristöasiat yhteen paikkaan – ei edes kahteen. Ympäristöasioiden kunnollinen käsittely edellyttää erityisasiantuntemusta ja luonnontieteen asiantuntijoiden käyttöä. Nykyiseen Vaasan hallinto-oikeuteen pitäisi oikeastaan saada lisää asiantuntijoita, eikä heitä tai juttuja pitäisi hajottaa toiseen paikkaan.

17 Valituslupajärjestelmä

Luonnonsuojeluliiton mielestä on tärkeää, että valituskieltoja ja valituslupajärjestelmää ei laajenneta ympäristöasioihin. Ne olisivat ongelmallisia perustuslain kannalta (20 §). Ympäristöasioille on tyypillistä se, että paikalliset erikoisolosuhteet vaikuttavat hankkeiden haitallisuuteen. Siksi jokainen tapaus pitäisi tutkia kohteen erikoisolosuhteista lähtien erikseen loppuun asti. MRL:n puolella ensimmäiset kokemukset valituslupajärjestelmästä ovat hyvä esimerkki siitä, että järjestelmää ei pidä laajentaa.

18 Oikaisuvaatimusjärjestelmä

Järjestelmä sopii ympäristöasioihin huonosti, koska niissä on yleensä monia keskenään eturistiriidassa olevia toimijoita. Päätöksen oikaiseminen yhden hyväksi voisi heikentää toisten oikeuksia – ympäristöstä puhumattakaan. Oikaisuvaatimus sopii huonoiten asioihin, joissa on paljon erilaisia näkökohtia, kuten ympäristöasioihin. Lisäksi kokemuksemme mukaan oikaisuvaatimus ei yleensä johda päätöksen muuttamiseen vaan päättäjillä on taipumus puolustella tekemiään päätöksiä.

25 Hallinnollisten sanktioiden käytön lisääminen

Tämän mahdollisuuden kehittäminen jäi puolitiehen esimerkiksi ympäristönsuojelulain uudistuksessa.

28 Ryhmäkanteen laajentaminen ympäristöasioihin

Tämä oli myös asiaa pohtineen työryhmän alkuperäinen esitys. Sillä olisi oma roolinsa sirpaloituvien haittojen käsittelyssä. Se innostaisi myös preventiivisesti ehkäisemään ongelmia ennakolta paremmalla ympäristönsuojelun tasolla. Myös Euroopan unionin komissio suositteli ryhmäkanteen kehittämistä 11.6.: http://ec.europa.eu/justice/newsroom/civil/news/130611_en.htm

Lisäksi tärkeää olisi lopettaa **maaseutuelinkeinojen valituslautakunta** sekä siirtää sen taloudelliset voimavarat ja asiat hallinto-oikeuksiin.

Suomen luonnonsuojeluliitto ry.

Eero Yrjö-Koskinen
toiminnanjohtaja

Lisätietoja: erityisasiantuntija Tapani Veistola, puhelin 0400 615 530, tapani.veistola@sll.fi